

Maak immigratie nu eindelijk eens beheersbaar

Posted on 29 september 2021 by Hans Roodenburg

‘Statushouders [ambtelijk jargon voor asielzoekers met een verblijfsvergunning, HR] verhuizen na het azc niet automatisch meer door naar een sociale huurwoning en krijgen geen voorrang, maar blijven op speciale integratielocaties waar zij een intensief inburgeringstraject doorlopen. Pas als zij voortvarend bezig zijn met de inburgering, bijvoorbeeld door een opleiding af te ronden of zicht hebben op werk, kunnen zij doorstromen naar een eigen huurwoning.’

Een citaat van Wilders, Baudet, Eerdmans…? Mis. Dit staat in het VVD-verkiezingsprogramma 2021-2025. Sterker nog: het stond in iets andere bewoordingen ook al in het verkiezingsprogramma 2017-2021.

Mark Rutte

Uitvoering van dit programmapunt zou een einde maken aan de als zeer onrechtvaardig ervaren voorkeursbehandeling van statushouders ten opzichte van woningzoekende ingezetenen die jarenlang op een wachtlijst voor een sociale

huurwoning moeten staan. Je zou dus verwachten dat de VVD als grootste partij, dit punt bij de formatie van het kabinet Rutte-III had binnengehaald. Maar niets daarvan.

Uitlatingen van premier Rutte, geconfronteerd met dit punt uit zijn eigen verkiezingsprogramma tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen, maken duidelijk dat die mensen op de wachtlijsten ook onder zijn volgende kabinet niet op hem hoeven te rekenen. Zonder overtuigende argumentatie veegde hij een voorstel uit de oppositie van tafel om – conform het VVD-verkiezingsprogramma – een eind te maken aan de beleidsvrijheid van gemeenten om statushouders voor te trekken.

Sophie Hermans

Ook niet bevorderlijk voor de geloofwaardigheid van de VVD was het optreden van fungerend fractievoorzitter Sophie Hermans in een confrontatie met het *enfant terrible* van de Haagse politiek, Thierry Baudet. Laatstgenoemde dreef Hermans in het nauw met de vraag waarom zij wel beweerde de woningnood als een groot probleem te zien, maar geen verband wenste te leggen met de belangrijkste oorzaak van de toegenomen woningvraag, te weten de bevolkingsgroei, die voor het overgrote deel het gevolg is van immigratie.

De liberale politica reageerde als door een wesp gestoken met een warrig betoog dat de kennelijke bedoeling had de rol van immigratie in deze kwestie te bagatelliseren.

Wopke Hoekstra

Ook bij het CDA bestaat de reflex om de problematische kanten van de immigratie onder het tapijt te vegen. Dit blijkt uit de antwoorden van minister Hoekstra van Financiën op Kamervragen van JA21 over het onlangs verschenen rapport *Grenzeloze Verzorgingsstaat*.

Het antwoord op de vraag of de minister de conclusie van dit onderzoek onderschrijft, namelijk dat immigratie de Nederlandse begroting vierhonderd miljard euro heeft gekost gedurende de periode 1995–2019, begint aldus: ‘Ik heb kennisgenomen van deze conclusie. Ik kan deze conclusie niet bevestigen. De overheid houdt geen boekhouding bij van kosten en opbrengsten van groepen mensen in de samenleving, zoals Nederlanders, mensen met een

migratieachtergrond, mensen met een (arbeids)beperking, 65+-ers of welke categorie dan ook. Mensen laten zich immers niet reduceren tot een simpele optel- en aftreksom langs de meetlat van de euro.'

Deze wijze van argumenteren zal de weinige onderzoekers die het weleens hebben gewaagd zich op dit onderzoeksterrein te begeven bekend voorkomen. Het ontbreekt er nog aan dat – zoals ik ooit een hoogleraar in een begeleidingscommissie heb horen doen – hierbij de Joden als groep ten tonele worden gevoerd.

Aanknopingspunten voor een rationeel immigratiebeleid

Allemaal kwalijke retoriek, bedoeld om het onderwerp te taboeïseren. En feitelijk nog onjuist ook. Want het in geld uitdrukken van mensen(levens) is binnen de overheid – expliciet of impliciet – schering en inslag. Bij de introductie van nieuwe medicijnen in een verzekeringspakket, de beveiliging van overwegen, het aanbrengen van vangrails langs snelwegen, de wettelijke voorschriften voor arbeidsomstandigheden, de hoogte van zeedijken, en – voor de groep 65-plussers – in de vergrijzingsstudies van het CPB.

Bovendien gaat het er bij dit soort berekeningen, anders dan minister Hoekstra hier suggereert, niet om bepaalde groepen in een kwaad daglicht te stellen. Doel is te leren van in het verleden gemaakte fouten en om aanknopingspunten te vinden voor een rationeel immigratiebeleid.

Daar komt nog bij dat berekeningen over de gevolgen van immigratie voor de overheidsfinanciën, in westerse landen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan al jaren gebruikelijk zijn (zie bijvoorbeeld dit overzicht van de OESO). Dat weet minister Hoekstra natuurlijk ook, maar toegeven dat een studie als *Grenzeloze Verzorgingsstaat* in internationaal perspectief helemaal niet uitzonderlijk is, komt hem even niet goed uit.

Paul Scheffer

We zijn dus nog steeds niets opgeschoten wat betreft het bespreekbaar maken van de problematische kanten van immigratie. Na de publicatie van Paul Scheffers

essay *Het Multiculturele Drama* in het jaar 2000 leek er even sprake te zijn van een paradigmaverschuiving.

Zo kon het in 2002 gebeuren dat ik, als lid van de Nederlandse ambtelijke delegatie, het woord voerde over de economische effecten van immigratie in de prestigieuze *Working Party 1* (financiën en 'related questions') van de OESO, waarin alle aangesloten landen zijn vertegenwoordigd. Mijn boodschap daar vertoonde overeenkomst met bovengenoemd rapport *Grenzeloze Verzorgingsstaat*, waar minister Hoekstra nu zoveel moeite mee zegt te hebben.

Gerrit Zalm

Een en ander zal ermee te maken hebben dat Gerrit Zalm, destijds – met een korte onderbreking tijdens het kabinet-Balkenende I – minister van Financiën was. In tegenstelling tot Wopke Hoekstra nu, had Zalm wel oog voor de problematische kanten van immigratie.

Aan die periode van verlichting kwam abrupt een einde met het aantreden, in 2007, van het kabinet-Balkenende IV met de PvdA als coalitiepartner. Dat kabinet zette vol in op terugkeer naar de situatie van voor Scheffers essay. Symbool hiervoor stond de afkondiging van het Generaal Pardon, dat eerdere kabinetten nog hadden weten tegen te houden.

Formatie: werk aan de winkel

Terwijl politici van VVD en CDA op sleutelposities de kop in het zand steken zwelt de immigratie aan. De formatie is bij uitstek de gelegenheid om eindelijk eens stappen te zetten naar het beheersbaar maken van immigratie. Als deze kans niet wordt benut dan zal de woningnood nog nijpender worden en de verzorgingsstaat nog verder overbelast raken, zodat nieuwe versoberingen onvermijdelijk zijn.